

Moterys ginkluotų konfliktų metu ir jų vaidmuo šalių, kuriose vyko konfliktai, atstatyme

Europos Parlamento rezoliucija dėl moterų padėties vykstant ginkluotiems konfliktams ir jų vaidmens atstatant šalis po konflikto ir demokratizacijos proceso metu (2005/2215(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2000 m. spalio 31 d. Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos rezoliuciją 1325 (2000) dėl moterų, taikos ir saugumo (toliau – JTSTR 1325 (2000)), pabrėžiančią tai, kaip svarbu, kad moterys lygiomis teisėmis, visavertiškai ir visomis išgalėmis dalyvautų siekiant išlaikyti bei skatinti taiką ir saugumą,
- atsižvelgdamas į savo 2000 m. lapkričio 30 d. rezoliuciją dėl moterų dalyvavimo taikiai sprendžiant konfliktus¹,
- atsižvelgdamas į 1948 m. gruodžio 10 d. JT visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir į 1993 m. birželio 14–25 d. Vienoje vykusios Jungtinių Tautų pasaulinės konferencijos žmogaus teisių klausimais deklaraciją ir veiksmų programą,
- atsižvelgdamas į JT generalinio sekretoriaus biuletenį dėl specialiųjų priemonių siekiant apsaugoti nuo seksualinio išnaudojimo ir netinkamo elgesio (ST/SGB/2003/13),
- atsižvelgdamas į 1993 m. gruodžio 20 d. JT deklaraciją dėl smurto prieš moteris panaikinimo² ir į 1989 m. lapkričio 20 d. JT vaiko teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į 1979 m. gruodžio 18 d. JT konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims ir jos fakultatyvinį protokolą,
- atsižvelgdamas į 1984 m. gruodžio 10 d. JT konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą bei į 1974 m. gruodžio 14 d. JT deklaraciją dėl moterų ir vaikų apsaugos ypatingų situacijų ir ginkluotų konfliktų metu³, ypač į jos 4 straipsnį, pagal kurį turi būti imamasi veiksmingų priemonių, kad būtų uždrausta moterų persekiojimas, kankinimas, baudžiamosios priemonės, žeminantis elgesys ir prievarta prieš jas,
- atsižvelgdamas į 1999 m. rugsėjo 17 d. JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1265 (1999) dėl civilių asmenų apsaugos ginkluotų konfliktų metu, ypač į jos 14 punktą, pagal kurį JT darbuotojai, dirbantys taikos atkūrimo, palaikymo ir stiprinimo srityje, bus atitinkamai mokomi, ypač apie žmogaus teises, įskaitant su lyties aspektu susijusias nuostatas,

¹ OL C 228, 2001 8 13, p. 186.

² JT Generalinės Asamblėjos rezoliucija 48/104.

³ JT Generalinės Asamblėjos rezoliucija 3318 (XXIX).

- atsižvelgdamas į 1975 m. gruodžio 15 d. JT rezoliuciją dėl moterų dalyvavimo stiprinant taiką ir tarptautinį saugumą¹, 1982 m. gruodžio 3 d. JT deklaraciją dėl moterų dalyvavimo taikos ir tarptautinio bendradarbiavimo skatinimo veikloje², ypač į jos 12 punktą, nustatantį konkrečias priemones, kurių būtina imtis, siekiant sustiprinti moterų dalyvavimą stiprinant taiką,
- atsižvelgdamas į 1995 m. rugsėjo 4–15 d. vykusios JT pasaulinės konferencijos moterų klausimais Pekino deklaraciją ir veiksmų programą, ypač į E skirsnį dėl moterų ir ginkluotų konfliktų, bei į dokumentą, priimtą po 2000 m. birželio 5–9 d. vykusios specialios JT sesijos *Pekinas +5* ir *Pekinas +10*, dėl naujų veiksmų ir iniciatyvų, skirtų įgyvendinti Pekino deklaraciją ir veiksmų programą, ypač į 13 punktą dėl lygiateisio moterų dalyvavimo atkuriant taiką kliūčių ir į 124 punktą dėl vienodo taikos palaikymo misijose ir taikos derybose dalyvaujančių moterų ir vyrų skaičiaus,
- atsižvelgdamas į 1998 m. liepos 17 d. priimtą Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą, ypač į jo 7 ir 8 straipsnius, kuriuose išžaginimas, įtraukimas į seksualinę vergovę, vertimas užsiimti prostitucija, priverstinis apvaisinimas, priverstinė sterilizacija ar bet kokios kitos seksualinės prievartos formos apibrėžiami kaip nusikaltimai žmoniškumui bei karo nusikaltimai ir prilyginami kankinimams bei sunkiems karo nusikaltimams, nesvarbu ar jie sistemingai arba nesisistemingai vykdomi tarptautinių ar vidaus konfliktų metu,
- atsižvelgdamas į 1949 m. Ženevos konvencijas ir į jų papildomus 1977 m. protokolus, pagal kuriuos moterys yra ginamos nuo išžaginimų ir bet kokios kitos formos seksualinės prievartos,
- atsižvelgdamas į 2004 m. birželio 23 d. Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos priimtą rezoliuciją 1385 (2004 m.) ir rekomendaciją 1665 (2004 m.) „Konfliktų sprendimas ir prevencija: moterų vaidmuo“,
- atsižvelgdamas į 2003 m. sausio 22–23 d. Skopjė vykusioje 5-ojoje Europos ministrų konferencijoje dėl moterų ir vyrų lygybės priimtą rezoliuciją „Moterų ir vyrų vaidmuo vykdant konfliktų prevenciją, stiprinant taiką ir demokratiniuose procesuose po konfliktų – lyčių perspektyva“,
- atsižvelgdamas į minėtoje 5-ojoje Europos ministrų konferencijoje priimtą deklaraciją „Lyčių lygybė: esminis klausimas besikeičiančioje visuomenėje“ ir su ja susijusią veiksmų programą,
- atsižvelgdamas į 2004 m. gruodžio 7 d. Sofijoje ESBO ministrų tarybos priimtą sprendimą Nr. 14/04 dėl ESBO 2004 m. veiksmų plano lyčių lygybės skatinimo srityje,
- atsižvelgdamas į 2005 m. gruodžio 6 d. Liublianoje ESBO ministrų tarybos priimtą sprendimą Nr. 14/05 dėl moterų dalyvavimo vykdant konfliktų prevenciją, valdant krizes bei atkuriant po konflikto,

¹ JT Generalinės Asamblėjos rezoliucija 3519 (XXX).

² JT Generalinės Asamblėjos rezoliucija 37/63.

- atsižvelgdamas į 2002 m. Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendaciją 5 (2002) valstybėms narėms dėl moterų apsaugos nuo smurto kalbant apie smurtą konflikto metu ir po konflikto,
 - atsižvelgdamas į 2005 m. lapkričio mėn. Tarybos priimtą darbo dokumentą dėl JTSTR 1325 (2000) įgyvendinimo atsižvelgiant Europos saugumo ir gynybos politiką (ESGP),
 - atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 45 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pranešimą bei Užsienio reikalų ir Vystymosi komitetų nuomones (A6-0159/2006),
- A. kadangi konfliktų metu civilės moterys, kaip ir vaikai bei seni žmonės, yra visų rūšių netinkamo elgesio, įskaitant netinkamą seksualinį elgesį, aukos,
 - B. kadangi daugeliu atveju smurtas prieš moteris ginkluotų konfliktų metu apima ne tik fizinį ir (arba) seksualinį išnaudojimą, bet ir jų ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių pažeidimą,
 - C. kadangi pagrindinės moterų pažeidžiamumo konfliktų metu priežastys dažnai yra bendras nepakankamas socialinis moterų vertinimas ir ribota prieiga, *inter alia*, prie švietimo ir darbo rinkos ir kadangi dėl to moterų emancipacija yra būtina sąlyga siekiant kovoti su smurtu dėl lyties ginkluotų konfliktų metu,
 - D. kadangi žaginimas ir seksualinis išnaudojimas yra naudojami kaip karo ginklai siekiant pažeminti ir psichologiškai susilpninti priešą, be to aukos dažnai yra niekinamos, atstumiamos, su jomis blogai elgiamasi ir, siekiant grąžinti bendruomenės garbę, auka kartais net nužudoma,
 - E. pabrėžiant faktą, kad istorija įrodė, jog kariauja daugiausiai vyrai, todėl galima tikėtis, kad ypatingi moterų sugebėjimai vesti dialogą ir nenaudoti smurto galėtų neabejotinai padėti taikiai užkirsti kelią konfliktams ir juos valdyti,
 - F. kadangi konflikto metu moterys susiduria su sunkumais gauti su reprodukcija susijusią priežiūrą, kuri būtina dėl jų moteriškumo, pvz., kontracepcijos, lytiniu būdu perduodamų ligų gydymą, priežiūrą iki gimdymo ir prieš laiką nutraukiant nėštumą, jei moteris to pageidauja, priežiūrą gimdymo metu bei po gimdymo ir gydymą menopauzės metu,
 - G. kadangi savanoriški ar priverstiniai lytiniai santykiai, kurių metu moterys neturi galimybės naudotis apsaugos priemonėmis, gali skatinti lytiniu būdu perduodamų ligų, pvz., ŽIV, plitimą ir kadangi dėl šių priežasčių konfliktai ir perkeltųjų asmenų stovyklos kelia pavojų,
 - H. kadangi moterys – seksualinio išnaudojimo konfliktų metu aukos – retai gali gauti apsaugą, psichologinę paramą, medicininę priežiūrą ir teisinę paramą, o tai galėtų joms padėti nugalėti kančias ir užtikrinti, kad būtų nubausti tie, kurie prieš jas padarė baudžiamuosius nusikaltimus,
 - I. kadangi šeiminis smurtas, kuris egzistuoja bet kurioje konfliktinėje situacijoje, nesumažėja po konfliktų, kai kovotojai sugrįžta namo,

- J. kadangi visame pasaulyje taikos labai dirbančios moterys naudoja asociacijų tinklą siekdamos nutiesti tiltus tarp kariaujančių šalių ir reikalauti teisingumo už dingusius artimuosius,
- K. kadangi moterų taikos judėjimai ne visada sąmoningai siekia keisti socialinius santykius ir taisykles, kurios nustato vyrų ir moterų jėgos santykius,
- L. kadangi moterų dalyvavimas derybose ir jų aktyvi veikla taikaus pereinamojo laikotarpio metu yra būtinas, bet nepakankamas žingsnis demokratijos link ir kadangi todėl tokioms moterims šioje politinėje veikloje reikia paramos ir pritarimo,
- M. kadangi kai kurios išskirtinės moterys iš politinio pasipriešinimo atėjo į aukščiausius valstybės postus, pvz., Ellen Johnson-Sirleaf Liberijoje ir Micheline Bachelet Čilėje, bet tokių atvejų vis dar yra per mažai,
- N. kadangi komitetai teisybės ir taikinimo klausimais palengvina po konfliktų atsigaunančių visuomenių sutaikinimo procesą, bet moterys juose vis dar per mažai dalyvauja,
- O. kadangi tam tikrų šalių ar tarptautinių organizacijų iniciatyvos įtraukti lyčių aspektą turėtų būti palankiai vertinamos ir turėtų būti pažangiosios patirties pavyzdžiu,
- P. kadangi moterys visada buvo kariautojos ir pasipriešinimo kovotojos, tačiau šiandien jos tapo oficialia daugelio šalių ginkluotųjų pajėgų dalimi ir tai yra suprantama kaip lyčių lygybės išraiška,
- Q. kadangi savižudžių teroristų reiškinys yra palyginti nesenas, turi ribas ir egzistuoja islamo tradicijų šalyse ir kadangi mažai moterų tampa savižudėmis teroristėmis,
- R. kadangi dažnai beviltiška šių moterų politinė, asmeninė ir socialinė padėtis yra lemiamas veiksnys joms apsisprendžiant eiti šiuo keliu,
- S. kadangi šiandieninis fundamentalizmas siekia išaukštinti kankinio mirtį, ir moterys, kurios dalyvauja pasipriešinimo judėjimuose, ir moterys aktyvistės, siekiančios socialinio teisingumo, yra pažeidžiamos šios idėjos,
- T. kadangi ypatingas žiniasklaidos dėmesys šiam reiškiniui didina savižudžių išpuolių patrauklumą tarp jaunų pažeidžiamų žmonių dėl garbės, kuri atitektų jų šeimoms po jų mirties,
- 1. pabrėžia, kad į taikos paieškas, konfliktų prevenciją ir sprendimą, taikos palaikymo operacijas, šalių atstatymą ir atkūrimą po konfliktų reikia integruoti lyčių perspektyvą ir užtikrinti, kad į šios srities programas būtų įtrauktas lyčių aspektas;

Moterys kaip karo aukos

- 2. primena reprodukcinės sveikatos paslaugų prieinamumo svarbą konfliktų metu ir pabėgėlių stovyklose, paslaugų, be kurių moterų ir vaikų mirtingumas didėja, o lytiniu būdu perduodamos ligos plinta; pabrėžia, kad smurtas šeimoje, prostitucija ir žaginimai, kurie vyrauja tokiomis aplinkybėmis, dar labiau stiprina būtinybę teikti šioms

paslaugoms prioritetą, įskaitant būtinybę užtikrinti moterims galimybę gimdyti ligoninės patalpose arba nutraukti nepageidaujamą nėštumą bei suteikti joms psichologinę pagalbą; remia tai, kad visoms žaginimo aukomis tapusioms moterims ir mergaitėms būtų užtikrinta galimybė skubiai gauti po lytinio akto vartojamos kontracepcijos; mano, kad priemonės, užtikrinančios visišką seksualinių ir reprodukinių teisių pagarbą, padės sumažinti seksualinės prievartos aktų konfliktų metu skaičių;

3. pabrėžia visų valstybių atsakomybę už tai, kad būtų panaikintas nebaudžiamumas ir kad būtų nuteisti tie, kurie atsakingi už genocidą, nusikaltimus žmogiškumui, karo nusikaltimus, įkaitant tuos, kurie susiję su moterų ir mergaičių seksualine prievarta, pvz., žaginimais, seksualine vergove, prievartine prostitucija, primestiniu nėštumu, primestine sterilizacija ir bet kokia kita panašaus sunkumo seksualinės prievartos forma, ir atskleisti bei pasmerkti šiuos nusikaltimus kaip nusikaltimą žmogiškumui ir karo nusikaltimą ir, atsižvelgdamas į tai, pabrėžia būtinybę šiuos nusikaltimus, jei įmanoma, pašalinti iš amnestijos nuostatų;
4. reikalauja, kad moterys, kurios konfliktų metu tapo netinkamo elgesio ir prievartos aukomis, turėtų galimybę tinkamomis sąlygomis ir išsaugodamos savo orumą pateikti skundą tarptautiniams teismams ir būtų šių teismų ginamos nuo fizinio smurto ir traumų dėl jų apklausimo tokioje padėtyje, kuri pagilintų patirtą traumą; reikalauja, kad tokiais atvejais šių moterų atžvilgiu būtų atkurtas teisingumas ir civilinė, ir baudžiamąja prasme ir kad būtų parengtos paramos programos siekiant joms padėti vėl integruotis ekonomiškai, socialiai ir psichologiškai;
5. laiko prioritetu vaikų, kaip karių, išnaudojimo konfliktų metu sustabdymą, įskaitant ir mažų mergaičių seksualinės vergijos nutraukimą; ragina, kad šiems vaikams būtų parengtos ilgalaikės psichologinio, socialinio, šviečiamojo ir ekonominio pobūdžio programos;
6. smerkia bet kokią prievartą moterų atžvilgiu ir reikalauja visiškos seksualinio vaikų, mergaičių ir moterų išnaudojimo ginkluotų konfliktų metu ir pabėgėlių stovyklose netolerancijos; reikalauja taikyti griežtas administracines ir baudžiamąsias sankcijas humanitarinės pagalbos darbuotojams, tarptautinių institucijų atstovams, taikos palaikymo pajėgoms ir diplomatams, kurie yra kalti dėl tokio išnaudojimo;
7. ragina skirti asignavimus siekiant tarpdalykinių programų priemonėmis kovoti su stipriu prievartos šeimoje padidėjimu po konflikto, kurią sąlygoja bendras žiaurumas, fizinis ir ekonominis netikrumas ir taip pat vyrų traumavimas; pažymi, kad prievarta šeimoje po konflikto yra ignoruojamas reiškinys, kurį sunku pastebėti ir kuris iki šiol sutvirtina jau prieš konfliktą egzistavusius lyčių santykius ir pagilina moterų traumą dėl jų patirtos (seksualinės) prievartos;
8. pabrėžia, kad dėl ginkluotų konfliktų ir pilietinio karo tarptautinių institucijų tarp pabėgėlių ir šalies viduje perkeltųjų asmenų nustatomas didelis moterų ir vaikų skaičius kelia didelį susirūpinimą;
9. pažymi ypatingus moterų ir mergaičių poreikius vykdant išminavimą, ir pabrėžia, kad, nors priešpėstinės minos, tikėtina, buvo naudojamos kariniuose veiksmuose, daugiausia nuo jų žuvo ar buvo sužalota moterų, vaikų arba civilių vyrų, taip pat buvo atimtos jų galimybės užsidirbti pragyvenimui; pakartoja, jog ES privalo siekti, kad būtų laikomasi Otavos

konvencijos dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo visų pirma Afrikoje, bet iš dalies Europoje ir kitur; ragina ES suaktyvinti pastangas ir išminuoti teritorijas po konfliktų, taip pat užtikrinti aukų gydymą ir reabilitaciją bei galimybes įsisavinti užminuotą žemę, siekti kad žmonės galėtų joje saugiai gyventi ir dirbti;

Moterys kaip taikdarės

10. pabrėžia, kad moterys gali atlikti teigiamą vaidmenį sprendžiant konfliktus, ir prašo Komisijos bei valstybių narių užtikrinti tinkamą techninę ir finansinę paramą programoms, pagal kurias moterims suteikiama galimybė visavertiškai dalyvauti taikos derybų procese, taip pat moterims suteikiama daugiau galių pilietinėje visuomenėje;
11. pabrėžia teigiamą moterų vaidmenį, kurį jos gali atlikti vykdant rekonstrukciją po konfliktų, visų pirma įgyvendinant nusiginklavimo, demobilizacijos ir reintegravimo (NDR) programas, ypač tada, kai tokios programos skirtos karius vaikams; ragina valstybės nars užtikrinti visavertį moterų dalyvavimą NDR programose ir ypač rasti būdų pritaikyti NDR programas siekiant iš naujo integruoti į visuomenę karius vaikus;
12. tvirtai remia 2006 m. kovo 8 d. Kosovo moterų organizacijų koalicijos paskelbtą reikalavimą įtraukti moteris į septynių asmenų (vyrų) iš Kosovo grupę, vedančių derybas dėl regiono statuso ateities; apgailestauja, kad šis prašymas iki šiol buvo ignoruojamas;
13. primygtinai reikalauja, kad etape po konflikto moterų judėjimai už taiką ir moterų organizacijos gautų pedagoginę, politinę, finansinę ir teisinę paramą siekiant sukurti moterų teises ir lyčių lygybę konstitucinių, teisėkūros ir politikos reformų metu gerbiančią demokratinę visuomenę ir palankiai vertina įvairias šiam tikslui skirtas tarptautines iniciatyvas, pvz., Australijos iniciatyvą Papua Naujojoje Gvinėjoje bei Norvegijos iniciatyvą Šri Lankoje;
14. palankiai vertina įvairias iniciatyvas, kuriomis kuriami su lytimi susiję ankstyvo įspėjimo ir konfliktų stebėjimo indikatoriai, pavyzdžiui, JT Moterų vystymosi fondo (angl. *UNIFEM*), Europos Tarybos, Šveicarijos taikos fondo, Tarptautinio pavojaus signalo (angl. *International Alert*) ir Ankstyvo įspėjimo ir ankstyvo reagavimo forumo (angl. *Forum on Early Warning and Early Response*) iniciatyvas;
15. palankiai vertina tai, kad Taryba 2005 m. įgyvendindama ESGP ėmėsi taikyti JTSTR 1325 (2000) ir atsižvelgė į lyčių lygybės klausimą, ir prašo Tarybos į Europos Sąjungos vadovaujamas civilines taikos palaikymo pajėgas įtraukti patarėjus lyčių lygybės klausimais ir užtikrinti mokymą apie lyčių aspekto integravimą;
16. dar kartą reikalauja parlamentiniu lygmeniu veiksmingai išnagrinėti ESGP;
17. pabrėžia bendrų elgesio normų įgyvendinimo ir tolesnio jų tobulinimo ESGP operacijų metu svarbą deramą dėmesį skiriant tam, kad jos būtų suderintos su kitomis ES dalyvavimą trečiojoje šalyse reglamentuojančiomis taisyklėmis ir civilių gyventojų apsaugos ES vadovaujamų krizių valdymo operacijų metu gairėmis;
18. labai palankiai vertina Tarybos 2005 m. lapkričio mėn. priimtą vadinamąjį veiksmų dokumentą dėl JTSTR 1325 (2000) įgyvendinimo atsižvelgiant į ESGP;

19. ragina ES paremti priemones, skirtas pastebimai padidinti moterų skaičių visais lygmenimis visų ESGP misijų metu, ypač skatinti moteris iškelti savo kandidatūras, ir pateikti jų, kaip pretendenčių į ESGP misijų kariuomenės, policijos, politikos pareigūnų vietas, pavardes ankstyviausiu šių misijų planavimo etapu;
20. yra įsitikinęs, kad planuojant ESGP misijas reikėtų atsižvelgti į vietinių moterų organizacijų įtraukimą į taikos procesą siekiant pasinaudoti jų savita pagalba, kurią jos gali suteikti, ir pripažinti, kad konfliktai ypatingai paveikia moteris;
21. ragina ES daugiau dėmesio skirti policijos pajėgų dalyvavimui, pasirengimui, mokymui ir techniniam aprūpinimui karinių misijų metu, kadangi policijos pajėgos yra pagrindinė priemonė siekiant užtikrinti civilių gyventojų, ypač moterų ir vaikų, saugumą;
22. palankiai vertina tai, kad naujose JT taikos palaikymo misijose nuo 2000 m. dalyvauja patarėjai lyčių lygybės klausimais ir kad 2003 metais toks postas buvo įkurtas ir Taikos palaikymo operacijų departamente;
23. prašo, kad tos narsios moterys, kurios pasirinko taikaus pasipriešinimo būdus, nebūtų pamirštos, nes jos sumokėjo ir vis dar moka už savo pasipriešinimą įkalinimu, namų areštu ir jos tebėra grobiamos;
24. pabrėžia, kad reikia sustiprinti moterų vaidmenį politinių sprendimų priėmimo ir valstybės atkūrimo procesuose ir užtikrinti jų politinį dalyvavimą prie derybų stalo; remia JTSTR 1325 (2000) rekomendacijas ir pirmiau minėtą savo 2000 m. lapkričio 30 d. rezoliuciją;
25. mano, kad reikia skatinti moteris aktyviau ir gausiau dalyvauti žiniasklaidos ir forumų, skirtų viešai reikšti nuomonę, veikloje, nes taip moterys gali pasiekti, kad jų nuomonė būtų išgirsta;
26. palankiai vertina Komisijos išreikštą paramą laisvų rinkimų organizavimui konfliktus patyrusiose šalyse ir moterų dalyvavimą šiuose rinkimuose; taip pat palankiai vertina tai, kad kai kurių rinkimų sąrašų pirmosiose vietose buvo įrašytos moterys, ir ragina skubiai didinti moterų, įrašytų pirmosiose rinkimų sąrašų vietose, skaičių;
27. pabrėžia, kad moterys tebėra diskriminuojamos, todėl negali naudotis kapitalu ir ištekliais, pvz., maistu ir teise į mokslą, informacijos technologijomis ir sveikatos priežiūros ir kitų socialinės rūpybos įstaigų paslaugomis, ir mano, kad moterų dalyvavimas ekonominėje veikloje kaimo ir miesto vietovėse yra labai svarbus siekiant remti jų socialinę ekonominę padėtį visuomenėse po konfliktų; pabrėžia teigiamą mažų paskolų įtaką moterų galimybėms ir ragina tarptautinę bendruomenę imtis priemonių siekiant skatinti tokių paskolų naudojimą po konfliktų atsigaunančiose šalyse;

Moterys karo metu

28. smerkia kankinio mirties pateisinimą, kuris šiandien nukreiptas į jaunimą, įskaitant ir jaunas moteris; pažymi tai, kad raginimai atlikti savižudžių sprogdintojų misijas kelia religinių įsitikinimų, žūtbūtinio pasipriešinimo okupacinėms pajėgoms ar neteislingumui sumaištį ir galiausiai savižudžių atakų aukomis tampa nekalti civiliai asmenys;

29. atkreipia dėmesį į savižudžių sprogdintojų moterų problemą ir pabrėžia, kad kaip karo ginklas naudojamas žaginimas paliečia visas moteris, neatsižvelgiant į jų tautinius, religinius ir ideologinius skirtumus; pažymi, kad moterys, kurios buvo išžagintos yra socialiai pasmerkiamos, atstumiamos ir net nužudomos;
30. palankiai vertina tai, kad šis reiškinys, jo plėtra ir manipuliavimas juo žiniasklaidoje šiandien paties Korano vardu kai kurių islamo valdžios institucijų yra smerkiamas, o tai skatina branginti gyvenimą;
31. prašo tirti savižudžių atakas, vykdomas remiantis kraujo keršto tradicija ir dėl politinių, socialinių ir kultūrinių priežasčių, ir ragina tarptautinę bendruomenę užtikrinti, kad būtų laikomasi tarptautinės teisės, ir įvesti taiką visur, kur moterims buvo ar yra pavojus būti verbuojamoms vykdyti savižudžių atakas;

Rekomendacijos

32. palaiko visas rekomendacijas, kuriomis priėmus JTSTR 1325 (2000) buvo bandoma pagerinti moterų padėtį konfliktų metu, ir ragina Tarybą ir Komisiją nedelsiant įtraukti ir įgyvendinti šias rekomendacijas, ypač nurodytas minėtoje Europos Parlamento 2000 m. lapkričio 30 d. rezoliucijoje, į visas savo politikos sritis;
33. pažymi, kad, nepaisant įvairių tarptautinių ir Europos institucijų rezoliucijų, raginimų ir rekomendacijų, moterys vis dar nevisavertiškai dalyvauja vykdant konfliktų prevenciją ir sprendžiant juos, taikos palaikymo ir kūrimo operacijose; taigi pažymi, kad tai nėra naujos rekomendacijos, kurių raginama laikytis, ir dėl šios priežasties ragina parengti realią veiksmų programą, kurioje būtų nustatyti jai įgyvendinti svarbūs veiksniai ir įvertintos kliūtys, kylančios ją įgyvendinant, ir pateikiamos rezultatų stebėsenos galimybės; ragina Europos Parlamentui pateikti metinę programos įgyvendinimo ataskaitą;
34. pabrėžia moterų dalyvavimą diplomatinuose veiksmuose ir ragina valstybes nares savo diplomatinėse tarnybose įdarbinti daugiau moterų ir šiose tarnybose mokyti moteris derybų ir tarpininkavimo technikų taip sudarant moterų, kurios yra kompetentingos pretenduoti į su taika ir saugumu susijusius postus, sąrašus;
35. ragina taikos procesuose ir pereinant prie demokratijos bei teisinės valstybės taikyti pereinamojo teisingumo sąvokas tuo pačiu metu gerbiant aukų teises, saugant moterų liudytojų orumą, taip pat moterims dalyvaujant tyrimo komitetuose, sudarytuose taikinimo tikslais, ir įtraukiant lyčių aspektą į šių komitetų priimamas priemones;
36. siūlo savo rekomendacijose apsiriboti esminiais klausimais ir prašyti institucijų, kad jos bendradarbiautų, ieškodamos konkrečių galimų veiksmų, kurių jos imtųsi su kitomis tarptautinėmis institucijomis, siekiančiomis tų pačių tikslų, taip pat geriau kaip skatinančias priemones ir svertus panaudoti naujas 2007–2013 m. finansinės struktūros finansines priemones;
37. rekomenduoja Komisijai, Tarybai ir valstybėms narėms skatinti visose konfliktuojančių šalių švietimo ir mokymo programose įdiegti švietimą taikos, pagarbos asmens orumui ir lyčių lygybės klausimais siekiant skatinti taikos dvasią ir supratimą apie moterų teises tos

šalies visuomenėje ir taikos palaikymo bei taikos kūrimo grupėse, tarp paskirtųjų ES pareigūnų ir kitose tarptautinėse paramos organizacijose; siūlo į šį projektą įtraukti vietos moterų organizacijas, motinų asociacijas, jaunimo stovyklų mokytojus ir dėstytojus;

38. prašo Komisijos pateikti Parlamentui pranešimą apie 2003 m. gairių dėl vaikų ir ginkluotų konfliktų įgyvendinimą;
39. rekomenduoja valstybėms narėms plėsti vaikų ir paauglių, į valstybes nares atvykstančių iš regionų, kuriuose vyksta konfliktai, priėmimo programas, siekiant juos išgelbėti iš prievartos ir nevilties pasaulio, kuris pats ir gimdo prievartą, įskaitant ir prievartą moterų atžvilgiu; prašo Tarybos paraginti valstybes nares palengvinti šių jaunų žmonių priėmimą ir nesudaryti jam betikslų kliūčių; ragina, susitarti su tranzito šalimis siekiant, kad jos nestabdytų šių humanitarinių programų;
40. prašo Komisijos paremti moterų asociacijų vykdomas taikos iniciatyvas ir ypač daugiakultūres, tarpvalstybines ir regionines iniciatyvas suteikiant konfliktą sprendžiančioms ir taiką kuriančioms organizacijoms politinę, techninę ir finansinę paramą; ragina Tarybą užtikrinti susijusių šalių sprendimus priimančių institucijų politinį nuoseklumą; ragina Europos Parlamentą ir ypač jo Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetą įkurti bendrus komitetus konfliktų zonų klausimais, kuriuos sudarytų moterys iš šių tinklų ir Europos Parlamento nariai;
41. ragina Komisiją ir kitus pagalbos teikėjus nukreipti išteklius pilietinės visuomenės organizacijų gebėjimams ugdyti, ypač vietos moterų grupių, kurios siekia konfliktus spręsti be smurto, techninei paramai teikti ir profesiniam mokymui vykdyti;
42. mano, kad būtina, jog Komisija 2007–2013 m. finansinėje struktūroje kaip specialią priemonę išlaikytų Europos demokratijos ir žmogaus teisių iniciatyvą; primena, kad ši priemonė praeityje ir be vyriausybės sutikimo padėjo užtikrinti, kad būtų patenkinti prašymai dėl pasiūlymų ir tam tikrų biudžeto eilučių, skirtų moterų teisėms; ragina Komisiją užtikrinti, kad į stabilumo priemonėje numatytą konfliktų valdymą būtų įtrauktas lyčių aspektas, leidžiantis kovoti su moterų problemomis besitęsiant konfliktams;
43. prašo, kad visose finansinėse priemonėse, ypač pasirengimo narystei priemonėje, Europos kaimynystės politikoje, plėtros bendradarbiavimo ir ekonominio bendradarbiavimo priemonėje (angl. *DCECI*) bei stabilumo priemonėje būtų aiškiai ir su galimybe patikrinti skatinamas lyčių aspektas ir kad jis būtų sudedamoji asociacijos susitarimų sąlygų dalis;
44. pabrėžia, kad šalių strateginiai planai ir veiksmų planai bus puiki lyčių aspekto perteikimo priemonė, ypač, jei bus parodyta abiejų pusių politinė valia; prašo, kad, vykdant visą ESGP veiklą, būtų įgyvendinama JTSTR 1325 (2000) ir savo pirmiau minėta 2000 m. lapkričio 30 d. rezoliucija ir Europos Parlamentui kasmet būtų pateikiamos ataskaitos;
45. prašo, kad teisė į reprodukcinę sveikatą Komisijos bendradarbiavimo veikloje, ypač regionuose, kuriuose vyksta konfliktai, būtų ginama ir laikoma prioritetine sritimi ir kad šis prioritetas atsispindėtų jos biudžeto eilutėse;

46. pabrėžia, kad teikiant neatidėliotiną pagalbą reikia geriau kontroliuoti maisto, drabužių ir higienos reikmenų, pvz., higieninių įklotų, paskirstymą, ir prašo tarptautinių humanitarinės pagalbos agentūrų remti saugumo veiksmus pabėgėlių stovyklose, kad sumažėtų smurto išpuolių prieš moteris ir mergaites ir jų seksualinio išnaudojimo atvejų; taip pat ragina šiose stovyklose sukurti reprodukcinės sveikatos programas ir užtikrinti, kad visos išprievartautos moterys ir mergaitės galėtų nedelsdamos pasinaudoti poekspozicinės profilaktikos priemonėmis;
47. rekomenduoja Europos Parlamentui pradėti bendradarbiavimą su Europos Taryba, NATO, visais JT kompetentingais organais, įskaitant UNIFEM, ESBO, bei galbūt su kitomis tarptautinėmis organizacijomis, taip pat turinčiomis patirties šioje srityje, siekiant įdiegti specifinius lyčių rodiklius, kuriuos būtina stebėti konfliktų metu ir kurie gali būti įtraukti į naujas užsienio politikos ir vystymosi priemones arba būti ankstyvo įspėjimo priemonėmis;
48. mano, kad moterų dalyvavimas visose konfliktų išgyvenusios šalies socialinio ir politinio gyvenimo srityse turėtų būti lygiateisis su vyru; supranta, kad atsižvelgiant į konkrečios šalies kultūrą bei socialinį vystymąsi šiomis kvotomis negalima iš karto užtikrinti lygybės; todėl prašo Komisijos skatinti moteris gausiau dalyvauti įgyvendinant JTSTR 1325 (2000) savo veiksmų planuose, stebėti pažangą, daromą siekiant lygybės bei informuoti Europos Parlamentą apie rezultatus;
49. remia tinkamą žmogaus teisių nuostatų, tarptautinės humanitarinės teisės ir su ja susijusių tarptautinių susitarimų principų įgyvendinimą sudarant susitarimus su trečiosiomis šalimis, ypatingą dėmesį skiriant moterų teisėms ir poreikiams;
50. mano, kad, jei ES elgesio kodeksas ginklų eksporto srityje taptų teisiškai privalomas, tai, mažinant ginkluotų konfliktų skaičių, labai padėtų sumažinti moterų kančias pasaulyje;
51. rekomenduoja, kad Parlamentas imtųsi spręsti moterų savižudžių išpuolių problemą, šia tema inicijuotų tyrimą, kuris būtų baigtas konferencija, sukviečiančia ne tik specialistus, bet ir kitus moterų klausimais kompetentingus asmenis iš atitinkamų šalių ir islamo religinių bendruomenių vadovus;

o

o o

52. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių, stojančiųjų šalių bei šalių kandidačių vyriausybėms.